

Strategi for fremtiden SFO/fritidstilbud

Indledning

Formålet med denne strategi er, at udvikle et fremtidens fritidstilbud i SFO'en i Ringsted Kommune der markant kan understøtte børns trivsel og læring, og som kan fremme udviklingen af samarbejde, sammenhæng og ligeværdighed mellem SFO og skole. Strategien understøtter dermed implementeringen af folkeskolereformen i Ringsted Kommune. Effekten af strategien skal dels være, at et tilbud med højt fagligt niveau og med attraktive tilbud, og at flere børn vælger SFO'en til, så det i Ringsted Kommune bliver lige så naturligt at gå i SFO som i skole.

Målet med strategien er, indenfor rammerne af den nye folkeskolereform, at videreudvikle SFO'ens praksis kvalitativt og kvantitativt, således at mange børn vil blive en del af de fællesskaber som udgør SFO'en, samt deltage i de aktiviteter, der kan understøtte deres udvikling både i forhold til dannelse og uddannelse.

Strategien er med til at implementere Børne- og Ungepolitikken - herunder politikken formulering om at ”*Vi sikrer os, at børnene og de unge oplever, at de har værdi i sig selv, og vi understøtter dem i at kunne klare sig i tilværelsen og træffe valg både alene og sammen med andre.*”

Derudover danner følgende konkrete udsagn fra politikken ramme for denne strategi;

- *Finde alle børn og unges potentialer og udviklingsmuligheder og møde alle børn og unge med relevante udfordringer*
- *Åbne os mod natur, kultur, lokalsamfundet og verden, fordi det er i mødet med verden omkring os, at børnene og de unge udvikler sig til livsduelige voksne*
- *Sikre at inkluderende fællesskaber giver de bedste faglige og sociale udviklingsmuligheder for alle børn og unge i fællesskabet*
- *Involvere børnene, de unge og deres familier i alle beslutninger omkring deres hverdag og liv.*
- *Styrke en evalueringskultur, hvor alle medarbejdere reflekterer over egen og hinandens praksis, og hvor det er naturligt at inddrage de børn, unge og familier, vi samarbejder med*

Strategien fastslår først SFO'ens kerneopgave, og er efterfølgende bygget op omkring 6 temaer, som hver for sig udgør centrale elementer i en hverdag med høj kvalitet i en SFO, og som tilsammen danner et solidt grundlag for understøttelsen af børns trivsel og læring. Temaerne ligger inden for Børne- og Ungepolitikken

- Det enkelte barn i fællesskabet
- Oplevelser
- Interesser
- Koblinger mellem skole og SFO
- Forældresamarbejde
- Engagerede medarbejdere

Hvert tema indeholder 3 dele; en begrundelse for valg af tema, centrale målsætninger inden for hvert tema og konkrete handlinger indenfor hvert tema.

Strategien, som i udgangspunktet bygger på vedlagt baggrundsnotat (**Bilag 1**), er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af 3 medarbejdere fra SFO, repræsentanter fra BUPL og FOA, konsulent fra Skolecentret og skolecenterchef. Som led i arbejdsgruppens arbejde er børn og forældrerepræsentanter fra skolebestyrelserne blevet interviewet og medarbejdersynspunkter fra undersøgelser er blevet inddraget.

Strategien er politisk vedtaget, og er dermed et dokument som sætter en klar ramme og retning for arbejdet og udviklingen i Ringsted Kommuner SFO'er. Strategien skal derfor aktivt anvendes af såvel ledere som medarbejdere, når der skal arbejdes med SFO'ens mål- og indholdsbeskrivelser, i samarbejdet med børn og forældre og når der skal planlægges, gennemføres og evalueres aktiviteter og forløb.

Lederne har et særligt ansvar for at skabe tydelige mål og rammer for medarbejdernes arbejde, således at mål, krav og forventninger til medarbejderne både er klare og skaber gode rammer for at medarbejderne kan lykkes.

Medarbejderne har et særligt ansvar for, at temaerne – herunder målsætninger og handlinger – bliver en integreret del af deres arbejde i SFO'en og af deres indbyrdes samarbejde.

SFO'ens kerneopgave

SFOens kerneopgave er at sikre progression i børnenes læring og trivsel. SFO'en har dermed en vigtig funktion i arbejdet med at bryde den sociale arv. I SFO'en er der primært fokus på børnenes sociale læring, og på det at skabe en arena, hvor børns alsidige udviklingsbehov tilgodeses, og hvor børn har mulighed for at træffe egne valg og tage konsekvensen heraf

I arbejdet med kerneopgaven er legen en kerneaktivitet. Gennem legen udvikles forskellige kompetencer hos barnet, der senere er grundlag for at barnet udvikler sig til en livsduelig voksen. Det pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i det enkelte barns aktuelle udviklingszone og arbejder på, at bringe barnet videre til dets nærmeste udviklingszone. Den læring der opnås gennem leg og andre pædagogiske aktiviteter danner og uddanner barnet. Gennem samspil med andre børn og voksne udvikles barnet. Legen – både den frie og den organiserede – er en afgørende virksomhed for barnets udvikling herunder læring og trivsel

Legen er således den afgørende kraft eller evne til at kunne "overskride sig selv" (forestille sig at man er "en anden" eller man "har fantastiske evner" eller "verden er totalt forskelligt end den er i virkeligheden") og således indgå i kreative processer.

Det enkelte barn i fællesskabet

Begrundelse

Børn er sociale individer, som udvikler sig i samspil og relationer med andre. Derfor skal alle børn i SFO indgå aktivt i fællesskaber. Fællesskaberne sikrer, at børnene har et socialt netværk i form af venner, at de lærer sociale spilleregler, at de deler gode oplevelser og at de får udvidet deres horisont. Fællesskaberne har således en værdi i sig selv, ligesom de forbereder børnene på de fællesskaber som de skal være en del af i deres øvrige børneliv og i deres ungdoms- og voksenliv.

Målsætninger

SFO'en er forpligtet til at skabe en ramme der skal tilgodese;

- de små fællesskaber med fordybelse og til de store fællesskaber med aktiviteter med høj intensitet
- spontane fællesskaber som børnene selv etablerer og til planlagte fællesskaber som er voksenstyrede
- fællesskaber hvor børnene kan udfolde deres interesser, nysgerrighed og læring
- fællesskaber som understøtter eksisterende relationer og som etablerer nye relationer
- Inkluderende fællesskaber der er med til at den enkelte føler sig værdifuld for gruppen og at gruppen føler den enkelte har værdi for gruppen.

Handlinger

- Man kan tage på ture ud af huset, koloniophold
- Man kan Arrangere drengenaftener og pigeaftener
- Man skal etablere interessebaserede fællesskaber; rollespil, musik, idræt m.m.
- Man skal etablere en makkerordning, når man er ny i SFO – børnementor
- Der skal både være fri leg og styret leg som understøtter fællesskaber
- Man skal arbejde målrettet med tværgående aktiviteter f.eks. på årgange, klasser, skoler

Oplevelser

Begrundelse

Gode oplevelser skaber både trivsel og læring hos børnene. Oplevelser understøtter trivsel, da de etablerer en følelse af at høre til og af at høre sammen, og da de etablerer en fælles referenceramme. Oplevelser understøtter læring, da de kan vise børnene hvordan det lærde i fagtimer kan anvendes i sammenhænge uden for skolen, og da oplevelser i SFO'en kan danne udgangspunkt for skolens undervisning. Oplevelserne skal også vise børnene hvordan deres ageren i fællesskaber kan anvendes i nye sammenhænge som en del af deres udvikling og dannelse

Målsætninger

Oplevelser skal;

- skabes i og uden for SFO'en
- stimulerer sanserne hos alle børn
- understøtte børnenes selvværd
- udfordre børnene og vise dem "en verden de ikke kender"
- etablere mulighed for tæt voksenkontakt
- være en aktiv del af skolens "åben skole" strategi

Handlinger

- Man kan lave lokale samarbejdsaftaler med lokale kultur og idrætsforeninger med henblik på, at foreningernes aktiviteter bliver præsenteret
- Man kan etablere særlige aktiviteter – fx tur til svømmehal
- Man kan deltage i "Vilde Vulkaner"
- Man skal udvikle og etablere praktisk-kreative fysiske miljøer/områder der konkret kan kobles til i undervisningsprojekter og pædagogiske projekter i SFO.
- Der skal være et bredt udvalg af aktiviteter, som tilgodeser fællesskabet
- Man skal bruge skoleferierne aktivt til udflugter

Interesser

Begrundelse

I SFO'en skal børnene være i centrum. De skal udfordres til at prøve nye ting, men der skal også være god plads til at de kan udforske det de er interesseret i, for at de kan blive kompetente inden for disse. Ved at de dyrker deres interesser, og selvstændigt laver aktiviteter med udgangspunkt i deres nysgerrighed, så lærer de samtidigt, at overskue og planlægge deres tid og handlinger og at honorere egne krav

Målsætninger Børnenes interesser skal være en central del af livet på SFO'en

- Børnenes stemmer skal komme til orde i SFO'en
- Børnene skal udfordres til nysgerrigt at finde nye interesser og til at udvide deres horisonter og forståelser
- Medarbejderne og lederne i SFO skal skabe koblinger mellem børnenes interesser, trivsel og sociale kompetencer og det lærde i undervisningen i skolen

Handlinger

- Man kan lave dramaforløb-værksteder evt. i samarbejde med huskunstnerordningen.
- Man kan lave konkrete musik/sang forløb evt. i samarbejde LMS, Levende Musik i Skolen og/eller Ringsted Musik og Kulturskole.
- Man kan lave konkrete billedfremstillingsforløb evt. i samarbejde med Computer Clubhouse, Ringsted galleri, oa.
- Man kan arbejde med animationer, spiludvikling, robotter (evt. i samarbejde med kommunes IT-konsulenter).

- Man kan gennemføre karaoke-events/konkurrencer.
- Man skal sikre "børnenes stemme" fx via etablering af "et børneråd" i hver SFO som kobler til Elevrådet.
- Man skal oprette en idépostkasse til børnene, hvor de kan komme med forslag til aktiviteter og til hvad de gerne vil opnå med aktiviteterne
- Man skal afholde månedlige børnemøder
- Man skal afholde årlige børneinterview, for at få indsigt i børnenes interesser og få viden om børnenes trivsel, venskaber og relationer til de voksne
- Man skal gennemføre ugentlige planlægningsmøder for medarbejdere, hvor der planlægges ud fra børnenes interesser

Koblinger mellem skole og SFO

Begrundelse

Ved at udvikle/skabe organisatoriske og indholdsmæssige koblinger mellem skolens undervisning og SFOens pædagogiske aktiviteter, kan der skabes helhed og sammenhæng i børnenes hverdag. Når alle voksne omkring børnene samarbejder, skabes de bedste betingelser for, at børnene, og deres ressourcer, kan ses i forskellige sammenhænge, og for at der målrettet kan arbejdes med alle børns trivsel og læring.

Målsætninger Koblinger mellem skole og SFO omhandler;

- konkrete aktiviteter og læringsforløb
- et fælles fokus på det enkelte barns trivsel og interaktion i fællesskaber
- et fælles fokus på den forebyggende indsats for alle børn og fællesskaber
- et tæt samarbejde med forældre
- udarbejdelse af årshjul, hvor den enkelte SFO-leder i tæt samarbejde med den øvrige skoleledelse, koordinerer og samarbejder om aktiviteter, der understøtter børns læring og trivsel.

Handlinger

- Der skal være flere og længere "ud af huset" projekter, hvor projektet starter i undervisningstiden og fortsætter ind i SFO-tiden (fx kl. 12-17) og hvor lærere og pædagoger planlægger og evaluerer indholdet sammen og deltager i projektiden (begge er sammen med børnene).
- Medarbejdere skal udvikle diverse lege både til SFO og til skoletiden, evt. i samarbejde med kommunens idrætskonsulent.
- Der skal etableres faste mødefora, hvor medarbejdere i skole og SFO løbende kan mødes, for at drøfte mål, indhold og aktiviteter for samarbejdet, samt for at drøfte hvilke roller de hver især skal have i samarbejdet.
- Der skal udarbejdes Trivselsvurderinger
- SFO-medarbejder kan indgå i forandringsteam

Forældresamarbejde

Begrundelse

Et godt og tæt forældresamarbejde, hvor forældrene bliver inddraget i, hvad der foregår på SFO'en skaber de bedste forudsætninger for det enkelte barns trivsel, og for udvikling af gode fællesskaber. Et tæt forældresamarbejde i SFO'en skaber helhed og sammenhæng omkring børnenes trivsel i både SFO og skole, da SFO'en har daglig kontakt med forældrene.

Målsætninger

Forældresamarbejdet skal være karakteriseret ved;

- At have en klar kommunikation fra SFO'ens side
- Lave en opsøgende kommunikativ indsats over for nuværende og potentielle forældre, hvor den gode historie om SFO'en formidles. Dette kan fx ske på sociale medier
- At have en løbende kontakt af høj kvalitet mellem SFO og forældre
- At involvere og understøtte forældre i SFO'ens aktiviteter
- At have en base hvor forældrenes holdninger kan komme til orde
- En hurtig ageren hvis der kan være tvivl om børnenes udvikling i forhold til trivsel og læring

Handlinger

- Der skal orienteres om kvalitet og indhold ved at vælge SFO i fx nyhedsbreve/ugebreve
- Primærpædagogen skal deltage i til skole-hjem samtalerne
- Primærpædagogen kan have del i klasselærer/kontaktlærer funktionen
- Der skal afholdes et årligt forældremøde, hvor det kommende års aktiviteter præsenteres, og hvor det foregående års aktiviteter evalueres
- SFO medarbejder skal indgå i tværfaglige mødefora

Engagerede medarbejdere

Begrundelse

Engagerede medarbejdere er nøglen til, at alle børn kan trives og udvikle sig. I SFO'en mødes børn på tværs af klasser og årgange og nye relationer opstår. Engagerede medarbejdere skal bruge deres kompetencer til at udfordre børnenes kreativitet, og til at understøtte børnenes evne til at tage initiativ og nå i mål med det de har sat sig for. Engagerede medarbejdere skal sikre, at der i mødet mellem børn skabes gode rammer for, at betydningen af børns sociale baggrund mindskes. Derfor skal de faciliterere lege mellem børn og være lyttende og anerkendende i deres relation til børn. Endeligt skal medarbejderne sikre, at SFO'en bliver en tryk base i børnenes liv.

Engagerede medarbejdere er kendetegnet ved at have børnenes udvikling for øje i deres arbejde, ved at være anerkendende og respektfuldt med kerneopgaven, og ved at være opsøgende på nyeste faglige viden inden for området.

Målsætninger

- Ledelsen skal skabe gode rammer for medarbejdernes arbejde – herunder stille tydelige krav og skabe overensstemmelse mellem ressourcer og forventninger
- Medarbejdere i SFO skal kunne tilrettelægge, gennemføre og evaluere planlagte aktiviteter således at de skaber passende udfordringer og gode oplevelser for børnene
- Medarbejdere skal kunne "gribe situationen" og koble sig på de aktiviteter og ønsker som børnene er optagede af
- Medarbejdere skal understøtte, at børnene kan udfolde deres interesser og få mulighed for at eksperimentere og fordybe sig
- Medarbejderne skal arbejde forebyggende i bestræbelserne på, at alle børn skal trives. Samt arbejde indgribende, for at sikre en kvalitativ indsats i forhold til sikre børns trivsel
- Medarbejderne skal indgå i tæt samarbejde med forældre og involvere børnene, de unge og de unges familier i alle beslutninger omkring børn/unges hverdag og liv.
- Hvis medarbejderne har særlige kompetencer (fx inden for musik, billedkunst m.m.) skal de anvendes på tværs af enheder. Dette kan ske i forbindelse med udvalgte forløb.
- Medarbejderne skal have klare ansættelsesvilkår og der skal være en anerkendende ledelsesstil
- Medarbejdere og ledere har fælles ansvar for, at der skal være gode samarbejdsrelationer og et velfungerende MED-system
- Ledelsen skal skabe rammer for, at medarbejderne løbende kan kompetenceudvikle sig

Handlinger

- Lederne skal have et særligt fokus på medarbejdertrivsel
- Der skal være videndeling på tværs af SFO'er – fx jobswop mellem SFO'er
- Medarbejderne skal deltage i understøttende undervisning i skolen
- Medarbejderne kan deltage aktivt i kontaktpersonopgaver på skolen
- Medarbejderne kan deltage aktivt i trivselsopgaver på tværs af skole og SFO
- Medarbejderne kan få mulighed for at deltage i skolens fagfordeling

Succeskriterier

Effekten af arbejdet med denne strategi skal komme til udtryk i Mål og indholdsbeskrivelser, idet beskrivelserne skal indeholde konkrete handleplaner for implementering af strategien. Men derudover har strategien fire følgende succeskriterier;

- Flere børn skal anvende SFO
Der skal være en progression i antallet af børn der anvender SFO, og i løbet af 3 år skal alle SFO'er være på minimum landsgennemsnittet i forhold til antallet af børn der er i SFO.
- Brugertilfredshedsundersøgelse for børn og forældre
Der skal gennemføres en brugertilfredshedsundersøgelse i januar 2017. Den skal følges op af undersøgelser i januar 2018 og 2019. Der skal være progression i tilfredsheden blandt børn og forældre igennem alle 3 år.